

Ümumi məlumat	Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı	AZLL 211 Əski əlifba, 6 AKTS		
	Departament	Dillər və ədəbiyyatlar		
	Program (bakalavr, magistr)	Bakalavr		
	Tədris semestri	2024/2025-ci tədris ilinin payız semestri		
	Fənni tədris edən müəllim (lər)	Fil.ü.f.d. Rüstəm Lazımov		
	E-mail:	Rustam.lazimov@gmail.com Rustam.lazimov@nab.az		
	Telefon:	(050-055) 443-13-12		
	Mühazirə otağı/Cədvəl	Şənbə 13:30-15:00/ 15:10-16:40		
	Məsləhət saatları	Bazar ertəsi, saat 12:00		
Prerekvizitlər	Yoxdur			
Tədris dili	Payız 2024-2025			
Fənnin növü (məcburi, seçmə)	Məcburi			
Dərslilər və əlavə ədəbiyyat	<p>Zivər Hüseyinli Baylan. Əski Azərbaycan yazısı. "Köhlən" nəşriyyatı, 2017.</p> <p>-T. Rüstəmov. Fars dili. 2005 və 2013 çapları. Bakı</p> <p>-F. Timurtaş. Osmanlı Türkcəsinə giriş, 1993 İstanbul</p> <p>-Divan-i Türki-ye Seyyid Əbülqasim Nəbati, Təbriz 1372 ş. (əski ilifba ilə)</p> <p>-Ə.Səfərli, X. Yusifli. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi.Rastan, 1376ş, -Tehran.(əski ilifba ilə)</p> <p>-H. Develi. Osmanlı Türkçesi klavuzu. Kesit,2015. İstanbul</p> <p>-Ə. Fərdi. Kulliyat-i turki-ye Şəhriyar, Əlhuda, 1371ş. Tehran. (əski ilifba ilə)</p> <p>-R.Rza.Xosrov və Şirin tarjüməsi.Azərbaycan mədəni Rəhbər Cəmiyyəti, 1948. Bakı</p>			
Tədris metodları	Mühazirə	+		
	Praktiki tapşırıqlar	+		
Qiymətləndirmə	Komponentləri	Tarix/son müddət	Faiz (%)	
	Aralıq imtahanı		30%	
	Davamiyyət		5%	
	Fəallıq		10%	
	Kuiz		5%	
	Essay		10%	
	Final imtahanı		40%	
Yekun		100%		
Kursun təsviri	Əski əlifba Orta əsrlərdən bəri Şərqi aparıcı dilləri olan Türk dillərində istifadə olunan əlifbadır. Bu əlifba ərəb və fars əlifbası əsasında yarandığı və hər üç dildə bu əlifbadan istifadə edildiyi üçün bu dillərdə bir çox ortaq qrammatik xüsusiyyətlər və ortaq kəlmələrin işlənməsinə səbəb olmuşdur.			
Kursun məqsədləri	Əski əlifba dərslinin tədrisi Azərbaycan filologiyası və tarix bölümünün tələbələrinə əski əlifbanı öyrətməklə tələbələrin Orta əsrlərdə yazılmış əsərləri rahatlıqla oxuyub başa düşmələri və bu sahədə geniş tədqiqat aparmaq bacarığını əldə etmələri məqsədi ilə nəzərdə tutulmuşdur.			
Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri	Tərtib olunan program əsasında tələbələr kursu bitirdikdən sonra Orta əsr türkdilli mətnləri rahatlıqla oxuya biləcək hətta əlyazmalar üzərində işləmə bacarığını əldə edəcəklər.			
Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)	Davamiyyət balı tələbələrin dərslərdə ardıcıl iştirakı və dərslə özünü qaydalara uyğun aparması üçün nəzərdə tutulmuşdur. Buraxılmış hər icazəsiz və üzürsüz dərslər üçün 0,5 bal çıxılacaq. Fəallıq balı tələbələrin ev tapşırığını düzgün şəkildə yerinə yetirməsi və sinifdə izah olunan dərslər haqqında müzakirə və sual-cavabda iştirakı üçün nəzərdə tutulmuşdur.			

		<p>Latın əlifbasında verilmiş mətnin əski əlifbaya düzgün qaydalar əsasında çevrilməsinə diqqət göstəriləcək.</p> <p>10 dəqiqədən artıq dərəcə gecikən tələbəyə qaib yazılacaq. 15- dəqiqə gecikmiş tələbə qaib yazılsa da dərəcə iştirak edə bilər. Dərsin izahı zamanı tələbə müəllim diqqətlə dinləməli, dərəcə haqqında müzakirələrdə fəal iştirak etməlidir. Tələbələr telefon və bu kimi əşyalardan istifadə etməməli, dərəcə mane olacaq hərəkətlərdən çəkinməlidir, əsk halda dərəcədən xaric ediləcəkdir.</p> <p style="text-align: center;">İmtahan haqqında</p> <ul style="list-style-type: none"> • İmtahana hazırlaşarkən dərəcə iş planında nəzərdə tutulmuş ədəbiyyat, sinifdə aparılan qeydlər və bu dil haqqında digər qaynaqlara müraciət etmək lazımdır. • İstifadə ediləcək qaynaqların böyük hissəsi tərəfimizdən veriləcəkdir. • Aralıq və final imtahanlarının hər ikisi əsasən klassik üsulla keçiriləcək. 	
Cədvəl (dəyişdirilə bilər)			
Həftə	Tarix (planlaşdırılmış)	Fənnin mövzuları	Dərslük/Tapşırıqlar
1.		Ərəb əlifbasının tarixcəsi Ərəb əlifbasının türk, ərəb və fars dillərində istifadəsi haqqında ümumi məlumat	T. Rüstəmovə. Fars dili. 2005.s.11-22
2.		Əlifba: “əlif”, “be”, “pe”, “te”, “se”, “nun”, “ye”. Əlifba: “cim”, “çe”, “he”, “xe”, “də”, “zəl”, “re”, “ze”, “je”.	T. Rüstəmovə. Fars dili. 2005. s. 41-43 T. Rüstəmovə. Fars dili. 2005. s. 50-57
3.		Əlifba: “sin”, “şin”, “sad”, “zad”, “ta”, “za”. Əlifba: “ayn”, “ğayn”, “fe”, “qaf” “kaf”, “gaf”.	T. Rüstəmovə. Fars dili. 2005.s.57
4.		Əlifba: “sağır nun”, “ləm”, “mim”, “ha”, “vav”. Qısa sözlərin oxunuşu	Osmanlı Türkçesine Giriş. S. 102-106
5.		Hərəkələr (fəthə, kəsre, zəmmə), sait səslər və “ع -” həflərinin sait əvəzinə işlənməsi Söz birləşmələrinin oxunuşu və yazılışı	Osmanlı Türkçesine Giriş. S. 102-106 Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi.
6.		Əlavə işarələr. (Həmzə, tənvin, sükun) Cümlələrin oxunuşu və yazılması	T. Rüstəmovə. Fars dili. 2005.s.54 Osmanlı Türkçesine Giriş. S. 130 -127
7.		Fonetik izahat Aralıq imtahanı	Osmanlı Türkçesine Giriş. S. 177-178 Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi.
8.		Şəmsi və qəməri hərfləri Əməli yazılar	T. Rüstəmovə. Fars dili. 2005.s.186
9.		Rəqəmlər Mətn üzərində iş	T. Rüstəmovə. Fars dili. 2005.s.112

10.		Türkçə, ərəbcə və farsçaya məxsus hərflər Mətn üzərində iş	Osmanlı Türkçesine Giriş. S. 179-180
11.		Xətt nümunələri ilə tanışlıq Mətn üzərində iş	Osmanlı Türkçesine Giriş. S. 181 Osmanlı Türkçesine Giriş. S. 182
12.		Sayılar Mətn üzərində iş	Osmanlı Türkçesine Giriş. S. 182 Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi.
13.		Dilimizə keçmiş ərəb sözlərinin xüsusiyyətləri Mətn üzərində iş	Osmanlı Türkçesine Giriş. S. 102-106 Osmanlı Türkçesine Giriş. S. 184
14.		Təqvim Mətn üzərində iş	Osmanlı Türkçesine Giriş. S. 184 Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi.
15.		Mətn üzərində iş Mətn üzərində iş	Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi. Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi.
16		Final imtahanı	